

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2019. június 10.
(pünkösdhétfő)

Szepesy László

A SZENTLÉLEK TANÍT ÉS EMLÉKEZTET

Énekek: 375,1, 377, 370,2, 435

Lekció: Róma 8,1-14

Alapige: János 14,26

„Ama vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam néktek.”

Imádkozzunk!

Áldunk és dicsőítünk Téged, Úr Jézus Krisztus, pünkösd másodnapján is, mert beteljesítetted ígéretedet, amit már az apostoloknak is kijelenttél, hogy jobb nekünk, hogyha elmész, mert akkor elküldöd a Vigasztalót, a Szentlelket, aki által naponként megtartasz bennünket a hitben, az Ő gyümölcse megjelenhet az életünkben, és Ő az, aki megtanít minket mindarra, amire Te tanítottál bennünket.

Köszönjük, Szentlélek Úr Isten, minden munkádat, amit végzel értünk. Köszönjük, hogy bár pünkösd egyszeri esemény volt, mégis a Te munkád naponként tapasztalható az életben. És mégis, Urunk, számtalan alkalommal elfeledkezünk Terólad, nem dicsőítünk Téged, mint Urat és Istent, és nem gondolunk arra, hogy mindaz, amit munkálsz, akár az Ige megértése, akár a hit, akár a türelem, a szeretet, a hosszútűrés, a mértékletesség és a többiek, azok nem maguktól vannak, és nem a mi érdemünk, hanem a Te ajándékod és munkád. Kérünk, vigyél minket előrébb a hitben, és abban, hogy Neked adjuk a dicsőséget mindenért. Könyörgünk, Urunk, hogy segíts valóban meglátni, hogy Nélküled nem tudunk megmaradni sem a hit útján, de még keresni sem keresünk Téged.

Köszönjük Neked, hogy a mai alkalmat is elkészítetted számunkra, hogy testvéri közösségben egy szájjal és egy szívvel magasztalhatunk Téged énekeinkkel, imádságainkkal, azzal, hogy igéd előtt megalázzuk magunkat, és igazat adunk Neked. Kérünk, hogy az engedelmesség lelkével támogass bennünket! Hirdettesd ma is lelki módon a Te igédet, és segíts, hogy szívünk megnyíljon előtte – a Szentlélek nyissa azt meg – hogy befogadva beszédedet valóban gyümölcsöt teremjünk, és életünket is megváltoztassa. Segítség, hogy ne csak értelmünkkel fogadjuk azt be, hanem szívünkben, életünkben, felebarátunk és Irántad való szeretetünkben történjék változás.

Kérünk, hogy ezt cselekedd meg kegyelmesen, csodálatosan, a golgotai keresztfájdalomért, Krisztusért.

Ámen.

Igehirdetés

János evangéliumának 14. fejezetében Jézus Krisztus arról beszél, hogy Neki el kell hagynia e világot, de az Atya más vigasztalót küld el nekünk, aki a Szentlélek. Így, bár szemmel nem látható módon, de mégis jelen marad Krisztus Szentlelke által a világban. Továbbá ebben a fejezetben azt is megígéri a tanítványoknak, hogy a Szentlélek Őhöz hasonlóan fog munkálkodni, azaz ahogyan az apostolok látták Krisztust munkálkodni, ugyanannyira bizonyosak lehetnek afelől, hogy a Szentlélek is minden nap el fogja végezni a Rá bízott feladatot. A fejezetben három dolgot emel ki Jézus Krisztus a Szentlélek munkájául: az első a vigasztalás, a második a megszentelés, és a harmadik a tanítás. Alapigénkben megváltó Urunk a Szentlélek, mint tanító küldetését magyarázza el nekünk, ezért a mai igehirdetésben én is inkább a felolvasott alapigének a második felére szeretném a hangsúlyt helyezni, ami így hangzik: *„a Szentlélek... mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam nektek”*. Két dologra osztható ez a szakasz: az első az, hogy mit jelent az, hogy *„mindenre megtanít majd titeket”*, a másik pedig, hogy mit értsünk az alatt, hogy *„eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam nektek”*.

Mielőtt ezeket a szakaszokat bővebben kifejteném, arra a kérdésre kell röviden válaszolnunk, hogy kiknek szól ez az ígéret, hogy a Szentlélek megtanít és emlékeztet mindarra, amit Jézus mondott. Azért kell erről röviden beszélnünk, mert néhányan félreértik ezt az ígéretet, és azt gondolják, hogy csak az apostolokról van szó, hisz ők voltak, akik 3 évig Jézussal jártak, és hallották, hogy mit mondott nekik. Mások arra vonatkoztatják ezt az ígéretet, hogy amikor az apostolok leírták ezeket a hallott beszédeket az Újszövetség keletkezésekor, akkor a Szentlélek tanította őket, és emlékeztette őket mindarra, amit Jézus mondott nekik. Valóban igaz, hogy a

Szentlélek ihlette a Szentírás szerzőit, ennek nem akarunk ellent mondani, de Krisztus ígéréte az apostolokra való korlátozása nem állja meg a helyét a Biblia alapján. Egyrészt azért, mert olyan embereket is felhasznált Isten az Újszövetség megírásakor, akik nem voltak akkor jelen, amikor Krisztus ezt megígérte (gondoljunk például Márkra vagy Lukácsra, akik nem tartoztak bele a tizenkettes tanítványi, apostoli körbe), másrészt pedig más igehelyek is arról beszélnek, hogy a hívők életében (nem csak az apostolokéban) a Szentlélek végzi a szóban forgó tanító és emlékeztető szolgálatot. Példának okáért az Ószövetségben ezt ígéri Isten: „*nem tanítja többé senki az ő felebarátját, és senki az ő atyjafiát, mondván: Ismerjétek meg az Urat, mert ők mindnyájan megismernek engem, kicsinytől fogva nagyig, azt mondja az Úr, mert megbocsátom az ő bűneiket, és vétkeikről többé meg nem emlékezem*” (Jeremiás 31,34). Tehát már az Újszövetség idejére ezt a munkát megígéri Isten előre az Ószövetség idejében, Jeremiás korában, és amikor Krisztus arról beszél, hogy a Szentlélek majd megtanít minket, és emlékeztet az Ő beszédeire, akkor erről beszél, hogy személyesen fog bennünket a Szentlélek tanítani. Ez nem teszi feleslegessé az egyházban a tanítást, ne értsük félre, nem erről van szó, hogy mindenki mindent tudni fog, nem erről szól az ígélet, hanem arról, hogy a Szentlélek személyesen is tanít bennünket (majd bővebben kifejtjük hogyan teszi ezt). Tehát Krisztusnak ez az ígérete elsősorban az apostoloknak szólt, de nem csak nekik, hanem nekünk is, ugyanis mindannyiunknak szüksége van arra, hogy tanuljunk, és a Szentlélek, Aki a tanítványokat tanította, a mi tanítónk is egyben.

És itt rögtön térjünk is rá az első témánkra, arra, hogy a Szentléleknek tanítania kell minket Krisztus beszédeire. Az apostolok esetében felvetődik rögtön a kérdés, hogy de miért? Miért kellene őket külön tanítani még, hiszen három évig személyesen Krisztustól tanultak, az Ő tanítványai voltak? Mondhatnánk egyszerűen azt, hogy ha a vele töltött idő alatt nem tanulták meg a lényeges dolgokat, akkor ez után sem fogják. Mert valóban igaz az, hogy a lehető legjobb minőségű tanítást kapták az apostolok. Maga az Ige is mondja, hogy úgy még soha senki nem tanított az emberek közül, mint ahogy Krisztus tette (és az óta sem). Tehát olyan tanító még nem született erre a világra, mint amilyen Ő maga volt. Lehetetlen jobb tanárt elképzelni, mint amilyen az apostolok rendelkezésére állt Krisztus személyében. Emellett mondhatjuk azt is, hogy egy egész tanmeneten végigmehtek Vele a 3 év alatt: Krisztus minden, az üdvösséghez szükséges dologról beszélt nekik, a leglényegesebbeket megemlítette, tehát valamennyire teljes volt a taníttatásuk. Az oktatásuk ráadásul nemcsak elméleti volt, hanem gyakorlati megtapasztalásokkal is járt. Krisztus számos feladattal, gyakorlati teendővel ellátta tanítványait, akik így a mindennapi életben is

megélhették azt, amire oktatta őket Mesterük. Tehát még azt se lehetett mondani, hogy túl elméleti volt, amit Krisztus mondott, mert nekik gyakorolniuk kellett, amit szóban hallottak Tőle. Az is az apostolok előnyére szolgált, hogy első osztályú példát láttak Krisztus személyében, hiszen szemtanúi voltak annak, hogy Mesterük miként élte meg azt, amit tanított, azaz azt látták, hogy hogyan cselekedett. Mindezek után tehát jogosan vetődik fel a kérdés: még mindig szükségük volt a taníttatásra, még nem tanulták meg a szükséges dolgokat? A válasz egyértelműen kiderül Krisztus szavaiból: igen, még szükségük volt arra, hogy folyamatosan tanítsa őket a Szentlélek, ahogyan nekünk is szükségünk van. Nem mondhatjuk azt, hogy én már rengeteg bibliaórán és istentiszteleten vettem részt, számos keresztény könyvet elolvastam, bibliaiskolát végeztem, nekem már nem mondhatnak újat. Nem, Testvérek, itt nem erről van szó, hanem arról, hogy a Szentlélek folyamatosan tanítani akar bennünket. Ezért kell elküldenie az Atyának a Szentlelket, Aki ezt a szolgálatot végezni akarja a szívünkben, és végzi is.

És ez az igevers figyelmeztet is arra, hogy az Ige tanulásában való előrehaladásunk nem attól függ, hogy mennyi ideje vagyunk Krisztussal, hány évvel ezelőtt születtünk újjá, és nem is attól függ pusztán, hány prédikációt hallottunk már, sem pedig attól, hogy mennyire jó tanítóink vannak. Mondhatjuk, hogy ezek fontos tényezők, de mégsem ezek a legfontosabbak. Az apostoloknak sem volt mindez elég, amit említettem (sokat hallottak, a legjobbtól, hosszú időn át), és mégsem értették meg, márpedig az apostolokkal mi nem versenyezhetünk: senki nem vehet részt olyan jó oktatásban, mint ők. De akkor miről is van szó, amikor Krisztus azt ígéri, hogy a Szentlélek tanít minket? Nem egyszerűen arról, hogy meg tudjuk jegyezni, és bármikor fel tudjuk idézni, el tudjuk mondani Krisztus beszédeit. Ez is a tanulási folyamat része, az ember megjegyzi, memorizálja a dolgokat. Egyébként, már az is kérdés, Testvérek, hogy mi szoktuk-e memorizálni az igét, tanuljuk-e, vagy csak olvassuk naponként, és hagyjuk, hogy kihulljon a szívünkéből, vagy vannak igeversek, amelyeket előveszünk, és egy héten keresztül, vagy egy bizonyos időszakon át megjegyzünk. Tanuljuk-e így is az Igét? De a Szentléleknek nem csak ez a munkája, hogy segít megjegyezni az igét, mert – hadd fogalmazzak így – egy hitetlen ember is képes memorizálni és visszamondani dolgokat. Nem is csupán azt jelenti a Szentlélektől való taníttatás, hogy értelmi szintünkhöz igazodva képes megértetni velünk valamilyen módon néhány bölcsességet a Szentlélek, mert a Bibliát sokan magyarázzák, sajnos hitetlenek is, és különféle emberi bölcsességeket hoznak ki belőle, erre hitetlen ember is képes. A Szentlélek valóban megteszi ezt, megérteti velünk a leírtakat, de mégis, másban is megmutatja azt, hogy Ő tanít minket. De mi az, ami egyedi a

Szentlélek tanításában? Az, hogy lelki módon, azaz Isten nézőpontja és magyarázata szerint érteti meg velünk az Ő igazságait, és segít azokban hinnünk, bízunk, és azok szerint élnünk. Hadd fogalmazzam meg még egyszer tehát: lelki módon tanít minket a Szentlélek, amit ember nem képes megtenni, csak Ő, és ez a lelki mód azt jelenti, hogy Isten nézőpontjából, nem a mi véleményünk szerint, Isten szemszögéből magyarázza és érteti meg velünk az Ő igazságait, de nemcsak megérteti, hanem segít elhinnünk, azokban bízunk, és azok szerint is élni. Mert a tanulási folyamat célja nemcsak értelmi felfogás, hanem hogy életté váljon bennünk az ige, azaz cselekedni is tudjuk. Tehát a Szentlélek tanításának valóban része az emlékezés, a megértetés, de elsősorban egyfajta belső megvilágosítás, amelynek következtében Istent dicsőségesnek látjuk meg, és Jézus Krisztusban ismerjük meg Őt. Pál apostol is így fogalmazta ezt meg: *„Mert az Isten, aki szólt: sötétségből világosság ragyogjon, Ő gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten dicsősége ismeretének”* – azaz, hogy ismerjük Isten dicsőségét – *„a Jézus Krisztus arcán való világoltatása végett”* (2Korinthus 4,6), és ezt a dicsőséget Jézus Krisztusban ismerjük meg.

Máshol, az 1Korinthus 2,9-13-ban bővebben ír a Szentlélek eme munkájáról az apostol, hogy hogyan érteti meg velünk lelki módon a dolgokat. Először arról a tényről beszél Pál, hogy önmagunkban képtelenek vagyunk megérteni a lelki igazságokat, hiába olvassuk a Bibliát, nem tudjuk lelki módon érteni. Lehet, hogy bizonyos módon magunk megmagyarázzuk a leírtakat, és valamit felfogunk a szavakból, de lelki módon a Szentlélek tanít meg bennünket megérteni azokat. És ezért Pál örömmel mondja, hogy igen, bár erre képtelenek vagyunk, de a Szentlélek, Aki az igazság Lelke, Aki a Bibliát ihlette, szól a Szentíráson keresztül, és megérteti velünk az olvasottakat: *„Hanem, amint meg van írva: Amiket szem nem látott, fül nem hallott, és embernek szíve meg se gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknek. Nekünk azonban az Isten kijelentette az ő Lelke által: mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is. Mert kicsoda tudja az emberek közül az ember dolgait, hanemha az embernek lelke, amely őbenne van? Azonképpen az Isten dolgait sem ismeri senki”* – ezt aláhúznám – *„hanemha az Istennek Lelke. Mi pedig nem e világnak lelkét vettük, hanem az Istenből való Lelket; hogy megismerjük azokat, amiket Isten ajándékozott nekünk. Ezeket prédikáljuk is, nem oly beszédekkel, melyekre emberi bölcsesség tanít, hanem amelyekre a Szentlélek tanít; lelkiekhez lelkieket szabván.”* Látjuk tehát, hogy ha mi valamit megértettünk és elhittünk Istenről, az Ő igazságaiból, a szent Igéből, az a Szentlélek ajándéka és munkája volt bennünk? Nem mi értettük meg, mert Isten dolgait nem ismeri senki, csak a Szentlélek, és ha mi ismerjük, megkaptuk Tőle ezt az ajándékot, hogy azt a bizonyos dolgot megértettük Isten felől.

Röviden arra is ki kell térnünk, hogy mit értsünk az alatt, hogy Jézus azt mondja, hogy „*mindenre megtanít majd titeket*”. Mit jelent a minden szó ebben a mondatban? Itt egy újabb példáját látjuk annak, amikor a Szentírás lévő szavakat nem szabad abszolút értelemben vennünk. Mert ha az apostolok szó szerint minden dologra, azaz válogatás nélkül mindenre meg lettek volna tanítva, akkor mindentudók lettek volna. Már pedig tudjuk jól, hogy nincsen olyan teremtmény, aki mindentudó lenne, mert csak egy ilyen valaki van: Ő maga az Isten, Aki mindentudó. Másrészt Krisztus nem is arra célzott, hogy úgy lesznek majd az apostolok mindentudók, hogy a véges teremtmény értelmével megértenek mindent, mert nem ismerteti meg velük sem a jövő titkait, sem a természet rejtett működését. Nem erre gondolt Krisztus, amikor azt mondta, hogy „*mindenre megtanít majd titeket*”. Ehelyett Urunk azt értette a minden szó alatt, hogy a Szentlélek mindazt megtanítja nekik, ami a lelki üdvösséghez és jóléthez szükséges, és ez konkrétan azzal kapcsolatos, amit Krisztus tanított nekik akár teljességgel, akár csak kezdetlegesen (és majd később akár Pál által, vagy más újszövetségi szentíró által jelentette ki). Világossá teszi majd számukra mindazt, ami előttük titok volt Mesterük szavaiban. Mert az apostolok – és ezt az evangéliumokból látjuk – sok mindent nem értettek meg akkor, amikor Krisztussal voltak, hogy miért mond, vagy miért tesz valamit.

Ennek két látványos példáját hadd hozzam János evangéliumából. Olvashatunk arról, amikor Krisztus a templom lerombolásáról beszél: „*Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt*”. Utána ezt olvassuk az igében, hogy az apostolok nem értették ezt, hogy miről beszél. Krisztus a saját testéről és haláláról beszélt, hogy meghalt és harmadnapra feltámad, az Ő teste volt a templom, amit leromboltak, megöltek, és Ő újra felépítette azt: „*Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékezének az ő tanítványai, hogy ezt mondta*” (János 2,22). A feltámadás után, hogy pontosan mikor, azt nem tudjuk, a Szentlélek munkája révén megértették, hogy mit is jelentett az, amit Krisztus régen mondott a templommal kapcsolatban. Ugyanígy a János 12-ben olvashatunk arról, hogy Krisztus bevonul Jeruzsálembe. Ismerjük a történetet: számárháton vonul be, tanítványokat küld érte, a tömeg pedig éljenezve fogadja Őt. Ezt olvassuk a 16. versben: „*Ezeketmpedig nem értették eleinte az ő tanítványai: hanem mikor megdicsőítették Jézus, akkor emlékezének vissza, hogy ezek őfelelőle vannak megírva*”, amit a próféta megjövendölt, hogy „*íme jön neked a te Királyod ... számárháton*”. Látjuk tehát, hogy már az evangéliumok is azt mutatják nekünk, hogy az apostolok Krisztus tetteiből sok mindent csak mennybemenetele, és pünkösd után értettek meg a Szentlélek munkája révén. Elsősorban tehát az ő életükben beteljesedett az az ígélet, hogy

a Szentlélek mindenre megtanítja őket, ezeket ők le is írták, és létrejött az Újszövetség. De a mi életünkben is ugyanígy igaz az ígéret, nem azért, mert nálunk újat jelentene ki az Úr, hanem mert úgy tanít minket a Szentlélek, hogy megérteti a leírtakat. Megérteti velünk, és elhiteti, és később emlékeztet majd rá minket.

Egy kicsit tágabb kontextusában is értelmezzük azt, hogy mit jelent a minden szó. Jézus a korábbi versekben azt mondja: *„Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk. Aki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet: és az a beszéd, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem”* (János 14,23-24). Tegyük fel a kérdést: mi az, amire Istennek meg kell minket tanítania úgy igazán? Miben foglalja össze a parancsolatokat Krisztus? Mert Isten az Ő parancsolataira és az Ő kijelentett Igéjére akar megtanítani. De mi annak az összefoglalása? Ismerjük jól a nagy parancsolatot: *„Szeresd az Urat ... és szeresd felebarátodat”*. Azaz ahhoz, hogy szeretni tudjuk Istent, arra előbb meg kell tanítatnunk! Tanulnunk kell Isten és felebarátunk szeretetét, és ebben kell előrébb vigyen minket a Szentlélek. Krisztus itt arról szól, hogy a szeretet nemcsak egy érzés Őfelé, nemcsak a hála válasza a neki adott kegyelemre (az is), hanem az engedelmességre, az Úr beszédeinek megtartására való törekvés. Azt mondja Krisztus: *„ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet”*, és itt nemcsak arról van szó, hogy megjegyzi, hanem engedelmeskedik, az Ő beszédei szerint él. Ebben mutatjuk ki Isten iránti szeretetünket. Igen, érzésekkel, hálával, magasztalással is, de az élet szentségére való törekvéssel is. Itt lehet, hogy megdöbbenünk azon, hogy Isten azokat szereti, akik megtartják az Ő beszédeit. És hát kérdezhetnénk: ki képes erre tökéletesen? Ki képes engedelmeskedni? Természetesen egyikünk sem, de itt nem a kegyelmes szeretetről van szó – mert Isten kegyelmesen szeret bennünket –, hanem arról van szó, hogy Isten az Ő gyermekeitől engedelmességet is kér. Isten az Ő beszédeinek megtartása alatt nemcsak a tökéletes cselekvést értheti, hanem az az után való vágyódást, hogy akarata szerint éljünk, valamint azt, hogyha elbuktunk, akkor őszinte bűnbánatot tartsunk, és hogy keressük annak a módját, hogy engedelmeskedjünk. Tehát mit kell az alatt érteni, hogy *„megtartja az én beszédemet”*? Nem tökéletes cselekvést, hanem az Úr akarata szerinti élet után való vágyódást és törekvést, bukás esetén őszinte bűnbánatot, és a megjobbulás útjának keresését. Ez az, amire itt Krisztus utal. Mert Isten, amikor a szeretetünket nézi, akkor elsősorban azt a szívünkben keresi, és a benne lévő vágyakat, hitet, és nem csak a külső cselekedetet szereti. Ezért nem hitte el Jézus, hogy a farizeusok szeretik őt. Mert látszólag, cselekedeteik szerint törekedtek Isten parancsai szerint élni, de szívükben nem

fogadták el Jézust Krisztusnak. Ezért nem mondja róluk a Szentírás, hogy ők szeretik Istent, mert nem volt meg ez a két dolog az életükben. Szív nélkül cselekedni nem lehet. Gondoljunk csak Péter apostol esetére. Krisztus azt kérdezi az apostoltól feltámadása után: „*Szeretsz-é engem?*” Mit mond Neki Péter? „*Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged*” (János 21,17). Péter cselekedetei szégyenteljesek voltak, látszólag ellentmondtak Jézus iránti szeretetének, hiszen háromszor megtagadta Őt, nem? Tanítványtársai joggal kételkedhettek volna abban, hogy ő valóban szereti Jézust, hisz megtagadta, de mégis az Úr Jézus Krisztus a szívét vizsgálja, és mit mond Péter? „*Uram, te mindent tudsz*”, Te tudod, mi van a szívemben, „*te tudod, hogy én szeretlek téged*”. És ez az, amit Isten vizsgál, a mi szívünket, mert Ő szív szerint akar megtanítani bennünket és vezetni a Szentlélek által, nem csak cselekedeteink szerint.

Azzal, hogy ezt kimondjuk, nem tesszük érvénytelenné azt a dolgot, hogy a külső életvitelünkben is ne kellene megjelennie a hit gyümölcseinek, az Isten iránti engedelmességnek és jócselekedeteknek. Mert máshol azt mondja az ige: „*Most hát a cselekvést is vigyétek végbe; hogy amiképpen az akarás készsége, azonképpen a végrehajtás is ahhoz képest legyen, amitek van*” (2Korinthus 8,11). Krisztus tehát a Szentlélek által a szeretetre akar minket megtanítani, ami elsősorban szívünkben történő változást jelent, aminek cselekedeteinkben is látható hatása van. Mi az, amire azt mondja Krisztus, hogy mindenre megtanít titeket? Igen, sok apró részlet és parancsolat, de az összefoglalása: az Isten iránti és egymás iránti szeretet.

Még egy fontos dologra felhívja az Ige a figyelmünket. Arra, hogy a Szentlélek különböző módon tanítja azokat, akik szeretik Jézust, és törekednek az engedelmességre, mint azokat, akik ezt csak ímmel-ámmal tesszik, nehezen szánják rá magukat az Ige szerinti életre. Miért mondom ezt? Jézus a János 14,21-ben még azt mondja: „*Aki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem*”. A 23. versben már másként fogalmaz, azt mondja: „*Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet*”. A két megfogalmazás között nagy különbség van! Az egyikben Jézus azt mondja, hogy akik szeretik, megtartják parancsolatait, a másikban azt, hogy megtartják beszédemet. Ez a különbség nagyon nagy gyakorlati értékkel bír, és szoros kapcsolatban áll azzal, hogy mi mennyire szeretjük Urunkat, és szívünk hogy figyel Órá. Mert ahol az Isten iránti engedelmeség többé-kevésbé felszínes, és az önfejűség vagy a világiasság uralkodik a szívben, és azokat nem ítéli el az ember önmagában (sem a világiasságot, sem az önfejűséget), ott mindig szükséges a „parancsolat” a megerősítéshez, Isten Igéjéhez. Sokan kérdezik ugyanis Isten Igéjével és rendelkezéseivel kapcsolatban az ilyen emberek közül, akik nehezen engedelmesked-

nek: „Tényleg meg kell ezt tennem? Mi értelme van ennek a parancsolatnak a XXI. században? Már nem lehetne ezt – bocsánat a kifejezésért – lazábban venni?” Az ilyen emberek számára az Úr akarata parancsolat kérdése. Isten parancsolattá teszi az Ő Igéjét, hogy még nagyobb tekintélyt adjon annak. Mert az ilyen embereknek csak a tekintély számít bármit is. Az ilyen engedelmességre lassú embereknek a parancsolat tekintélyével kell megerősíteni Isten akaratát. Emellett azonban, ha a szív nagyon szereti Krisztust, és könnyebben törekszik az engedelmességre vagy az őszinte bűnbánatra, akkor az Ő „beszéde” is elegendő számunkra, mert az megfelelő mértékben kifejezésre juttatja Isten akaratát. Értjük a kettő közötti különbséget: a parancsolat tekintélye vagy az odaszánt, személyes, atyai-gyermeki kapcsolatban a beszéd hatalma? Az ilyen embert, aki könnyen engedelmeskedik, vagy törekszik rá, nem kell külön ösztönözni, hiszen a szeretet készíti arra, hogy így szeresse az Urat a viszont-szeretettel.

Úgy van ez, ahogyan a gyermekek és szülők között is szokott lenni. Az a gyermek, aki nemigen szokott szót fogadni, annak időnként szülői tekintéllyel, parancsokkal kell megerősíteni az elmondottakat. Ellenben az engedelmes, szüleit szerető gyermeknek elegendő a szülő egyetlen tekintete. Egy rosszalló vagy bátorító nézés, pillantás, és a gyermek már abból megérti az anyja vagy apja akaratát, még mielőtt egy szót is szólna. Ugyanígy tanít minket Urunk a Szentlélek által az Ő iránta való szeretetre: parancsolatokkal vagy az Ő beszédével.

Most térjünk rá a Szentlélek másik munkájára, arra, hogy *„eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondottam néktek”*. Ha mindenre megtanítottak a tanítványok, akkor kérdés, hogy miért kellett bármit is az emlékezetükbe idézni? Amikor elkezdünk ezen az ígén gondolkodni, rájövünk, hogy a Szentléleknek a mi emlékezésünket segítő szolgálata azért szükséges, mert olyanok vagyunk, amilyenek, röviden összefoglalva: az elménk és szívünk képtelen megtartani a fontos tanításokat. Lehet, hogy ott vannak bennünk egy ideig, de utána elfelejtjük azokat. Olyan ez, mint amikor valaki egy gyülekezeti csendeshéten van. A csendeshét végére az emberben sok minden megfogalmazódik, esetleg letisztul, nagy elhatározással lép vissza a mindennapokba, hogy most ezt és ezt másként kellene tennie, másként fogja csinálni, és aztán néhány nap, néhány újabb akadály és gond után az ember már el is felejt, hogy mi is volt az, ami felől nagyon elhatározta magát. Ugyanígy szükségünk van mindannyiunknak az emlékeztetésre, hogy a Szentlélek eszünkbe juttassa mindazt, amit tanít nekünk Krisztus, mert képtelenek vagyunk megtartani Isten igazságait magunktól a szívünkben.

Az Úrnak az emlékezésre helyezett hangsúlya két külön igazságra tanít minket. Először arra, hogy Isten bölcsessége nem új dolog, a Szentlé-

lek nem új dolgot jelent ki. Amit Isten kijelentett a múltban, ma is ugyanazt mondja, mert Isten is ugyanaz, erre emlékeztet bennünket. Ezt azért is fontos hangsúlyoznunk, mert vannak teológia-kiagyaló keresztyének és keresztyén irányzatok, különösen külföldiek, amelyek mindig az újdonság varázsával próbálják megejteni a hívőket. Sok lelkész és gyülekezeti tag új módon akarja magyarázni a Bibliát annak érdekében, hogy előállhassanak olyasvalamivel, amiről még soha senki sem hallott korábban. Mikor ezt teszik, és írnak egy könyvet is róla, akkor sajnos sokak részéről meghallgatásra találnak. Nagyon hangzatos című, új módszereket felmutató, nagy sikereket és változásokat ígérő könyvek jelennek meg, amiket az emberek megvesznek, és azt mondják: „Korábban én még soha nem hallottam ilyet! Akkor biztosan igaz!” Csakhogy ez egy nagy átverés, Testvérek, és ez nem állja meg a helyét. A Szentlélek úgy emlékeztet bennünket, és arra tanít, amit Krisztus korábban mondott, nem mond új dolgokat. A Szentlélek nem ad nekünk ilyen értelemben új tanítást azon kívül, ami le van írva az Igében. Lehet, hogy az Igét új módon értjük meg, új megvilágításból, de nem mást. Helyette a régi tanításokat idézi az emlékezetünkbe.

Ezért amit prédikálunk is, az nem új tanítás, hanem a szenteknek egyszer s mindenkorra átadott régi tanítás. Ez a tanítás arról szól, hogy az ember teljességgel képtelen segíteni önmagán lelkileg, nem tudja megoldani bűnei kérdését, hogy Isten Jézus Krisztusban adott nekünk kegyelmet a golgotai keresztfán, és hogy Ő mindvégig hűségesen kitart az Ő népe mellett. A Szentlélek erre emlékeztet minket, és ezeket a dolgokat juttatja újból és újból az eszünkbe.

A második igazság, amit Krisztus elmond az „emlékeztetés” szóval kapcsolatosan, az, hogy hajlamosak vagyunk elfelejteni ezeket a tanításokat még akkor is, ha sokszor hallottuk valamennyit. Az egyház történetét így is lehetne összefoglalni, hogy a Szentlelken keresztüli nagy áldás története. Erről szól a reformáció, az ébredések, és minden más, hogy az Ige, a Szentírás igazságait a Szentlélek újból megtanítja az Övéinek, és bizonyos idő elteltével az egyház elfelejti azokat, és tévútra tér, és akkor a Szentlélek megint ad egy ébredést, és az Igét hozza elénk, és emlékeztet minket az evangélium világosságára és örömhírére. Ez újra és újra megtörténik, és pont ezért nekünk, szolgálóknak, akik az ígét hirdetjük, az a feladatunk, hogy emlékeztessük egymást ezekre a régi igazságokra. Gyülekezeteknek is, és az egész keresztyén népnek is feladata, hogy a világot emlékeztessük ezekre a régi tanításokra, még ha a világ el is veti azokat. A Szentlélek tehát eszünkbe juttatja mindazt, amire Jézus Krisztus az Ő igéjében tanít minket. Nem csak a katolikus egyház lép fel azzal az ígénnyel, hogy övék az apostoli egyház, mert a reformátorok vallják, hogy mi vagyunk azok, akik az Igét apostoli módon értelmezzük és hirdetjük. Sokszor olvastam

már cikkekben, hogy a reformáció milyen új dolgokat tanított. Ez nem igaz, a régihez tért vissza, a régít jelentette ki a Szentlélek újból, abban a korban, azt, amit az apostoloknak is az Igében. És ugyanezt akarjuk ma is, hogy ezt jelentse ki nekünk a Szent Lélek, ezt tanítsa, erre emlékeztessen minket.

Végül, de nem utolsósorban arra is buzdít ez az ige, hogy járuljunk ezzel a verssel, hogy emlékeztet mindarra, amire megtanított minket, Isten elé imádságban álmatlan éjszakákon, vagy a betegágyon, vagy akkor, amikor valamilyen gyermekistentiszteletet, bibliaórát készülünk tartani, és kérjük Őt, hogy Uram, Szentlelked emlékeztessen arra, amit mondanom kell, amit Te mondtál, hogy emlékeztetünkbe vesse a Szentlélek Isten Igéjének vigasztaló ígéreteit, vagy éppen a kísértések közepette bátorításait. Mert ez az egyik leggyakoribb megnyilvánulása a Szentlélek munkájának, hogy a megtanult igét eszünkbe juttatja akkor, amikor kell, és észrevesszük, hogy igen, ez az ige, amit lehet, hogy nem tegnap, lehet, hogy 3 évvel ezelőtt tanultam meg, most aktuális, ez a Szentlélek emlékeztetése. Ezért is fontos az ige tanulása: hogy legyen mire emlékezni. Ha nem tanuljuk az igét, nincs mire emlékezni. Nem mintha Isten ne lenne hatalmas, hogy ebben a helyzetben is szóljon hozzánk, de a Szentlélek emlékeztető szolgálata révén erre figyelmeztet azt kérdezve, hogy van-e, amire téged emlékeztessen a Szentlélek, van-e olyan ige a szívedben?

Látjuk tehát, hogy a Szentlélek mint tanít és emlékeztet minket Jézus Krisztus beszédeire, ahogy azt Ő megígérte. Kérjük mi is megváltó Urunkat, hogy vigyen előrébb Szentlelke által az Ő ismeretében, az Ige ismeretében, a szeretetben, az engedelmisségben, és hogy emlékeztessen minket minden nap arra, amit Krisztus tanított, hogy valóban Lélektől tanítottak, vezetettek lehessünk. Ő segítsen ebben minket!

Imádkozzunk!

Dicsőítünk és magasztalunk Téged, Úr Jézus Krisztus, hogy valóban nem hagytál minket árvakul, nem hagytál bennünket sem vigasztaló, sem tanító, sem megszentelő nélkül, hanem elküldted a Szentlelket, aki által tanítasz bennünket az Igére. Köszönjük, hogyha ez már mindennapi tapasztalatunk lehet, hogyha valóban olvassuk az Igét, és a Szentlélek megérteti azt, ami abban le van írva, ad hitet azt elfogadni, abban bízni, és akaratot, erőt, hogy valóban a szerint is éljünk.

Köszönjük az Ő tanító munkáját, és kérünk, bocsásd meg, amikor valami nagyon új után vágyódunk, és nem elégszünk meg azzal, ami le van írva, amire Te tanítottál minket. Urunk, kérünk, hogy legyen bennünk a vágy, hogy újabbat és újabbat, még többet tanuljunk Tőled, mert sosem fejezhetjük be ezt a tanulást, sosem mondhatjuk, hogy mi már eleget vagy

A SZENTLÉLEK TANÍT ÉS EMLÉKEZTET

mindent tudunk. És kérünk, hogy emlékeztess minket a Szentlélek által mindarra, amit tanítasz, különösen akkor, amikor betegágyon fekszünk, terheket hordozunk, amikor a magány és egyedüllét gyötör bennünket, kérjük, hogy a Szentlélek emlékeztessen mindarra, amit Igédben vigasztalásul vagy éppen bátorításul adsz nekünk.

De könyörgünk, hogy igéd jusson eszünkbe akkor is, amikor éppen döntenünk kell, hogy ne a világ csábításának, vagy szívünk vágyainak engedjünk, hanem Te Lelked szavának. Kérünk, juttasd eszünkbe, hogy Te mit mondasz, és add, hogy Téged kövessünk. Különösen akkor tedd ezt, amikor olyan akadályokba ütközik az engedelmisségünk, hogy mások nemtetszését váltjuk ki, vagy éppen valami hátrátételt szenvedünk igéd miatt, akkor is segíts úgy emlékezni, hogy a keskeny út az egyedüli út, amelyen Téged követhetünk.

Könyörgünk gyülekezetként is, hogy alkalmainkon a Szentlélek legyen az, aki tanítson bennünket a Te Igédre, és a szolgálókat is, kérünk, ezzel az áldásoddal támogasd: Lelked juttassa eszünkbe mindazt, ami le van írva. Kérünk, áldj meg bennünket így egyen-egyenként, áldd meg naponkénti igeolvasásunkat, vagy éppen a gyülekezetben történő együtt való igehallgatásunkat.

Imádkozunk azért is, hogy az engedelmisség lelkével támogass bennünket, hogy családjukban, otthonunkban, iskolában, vagy akárhol vagyunk is, mindig tudjunk Lélektől vezérelten, gyermekeidként élni. Köszönjük, hogy kegyelmesen megcselekszed ezt, hogy elkezdted bennünk a munkát, és köszönjük, hogy el is végzed addig a napig, amíg színről színre láthatunk Téged.

Áldunk, dicsőítünk, magasztalunk Téged ezért a kegyelmes munkáért, megtartó szeretetedért!

Ámen.

435. ének

1. Lelkem siet hozzád menni, Ámbár gyenge ereje,
Kíván asztalodról enni, Ó, életnek kútfeje!
Hogy megelégülhessen, Benned része lehessen.

2. Kedveld, Uram, kegyességét A te szegény szolgálóknak,
Éreztessed édességét Elkészült vacsorádnak,
Hogy véled egyesüljön S lelke benned örüljön.